

ДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ В ХОДІ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Реорганізація не є типовим процесом, який відбувається постійно на підприємстві. Саме тому у випадку прийняття рішення про укрупнення, розкрупнення або перетворення підприємств перед більшістю бухгалтерів виникає безліч питань, на які вони не можуть дати однозначну відповідь. Це можуть бути як питання методичного (який рахунок бухгалтерського обліку слід використовувати при передачі майна та зобов'язань; чи доцільно створювати ліквідаційне забезпечення; яка форма документів, що використовуються при оформленні операцій з реорганізації підприємств тощо), так і організаційного характеру (чи необхідно вносити зміни до облікової політики підприємства в ході реорганізації, хто повинен вести облік в це період тощо).

Щодо організації бухгалтерського обліку в ході реорганізації підприємств, то для розкриття даного питання слід враховувати яку її форму обрано. Адже в ході злиття, приєднання, поділу відбувається припинення діяльності одного з учасників-суб'єкта господарювання, а при злитті, поділу, виділенні також відбувається створення нового суб'єкта господарювання. Звичайно, що наведені процеси матимуть різний вплив на організацію обліку.

Незважаючи на те, що при більшості форм реорганізації відбувається припинення діяльності підприємств, на них слід вести бухгалтерський облік до самої їх ліквідації. Тобто прийняття рішення про реорганізацію не є тим моментом, коли припиняється ведення бухгалтерського обліку, проте є відправною точкою для здійснення кардинальних змін в його організації.

По-перше, відповідальність за бухгалтерський облік операцій, пов'язаних з ліквідацією підприємства, покладається на ліквідаційну комісію, яка утворюється відповідно до законодавства. Відразу після прийняття рішення про реорганізацію підприємства у формі злиття, приєднання, поділу голова ліквідаційної комісії повинен внести зміни в облікову політику підприємства та фактично врегулювати питання, які до цього часу не виникали, проте на рівні законодавства залишаються невирішеними. Ці зміни обумовлені тим, що діюча облікова політика була сформована виходячи з припущення, що підприємство буде продовжувати свою діяльність, але підґрунття для такого припущення в даній ситуації зникає.

В обліковій політиці підприємств-учасників реорганізаційних процесів, повинні бути розкриті питання:

- методика облікового відображення операцій з передачі майна та зобов'язань, врегулювання питань щодо обліку внутрішньогрупових розрахунків;
- методика бухгалтерського обліку витрат майбутніх періодів;
- визначення форми передавального акту майна та зобов'язань, розподільчий баланс із зазначенням строків та порядку його складання.

В цей період слід також вжити заходів щодо забезпечення точності та повноти передачі документів за кредиторською та дебіторською заборгованістю.

Обліковий процес в цей період повинен забезпечити оперативне складання балансів по підприємствам-учасникам угоди на будь-яку дату, а також на дату державної реєстрації новостворених товариств. Під час реорганізації обліковий процес спрямований на виконання завдань інформаційного та організаційного характеру, які полягають, перш за все, в ідентифікації змін в майні та зобов'язаннях, що виникли у підприємства, що реорганізується в порівнянні з датою, на яку складений розподільчий баланс.